

Začenja se projekt: Znanje za zdravje delavcev

RADIO SORA, 22. 09. 2015, AKTUALNO, 09:00

VODITELJICA: Pozdravljeni, drage poslušalke, dragi poslušalci, v današnji oddaji Aktualno. V Sloveniji le manjšina delovnih organizacija izvaja promocijo zdravja na delovnem mestu, čeprav ta prinaša številne koristi tako delodajalcem, kot tudi zaposlenim. Zato se v tem mesecu začenja projekt Znanje za zdravje delavcev, o katerem bomo nekaj več povedali v današnji oddaji Aktualno. V projektu Znanje za zdravje delavcev sodelujejo poleg **Nacionalnega inštituta za javno zdravje**, ki ga vodi še obalna Sindikalna organizacija, Konfederacija sindikatov 90 Slovenija, ter Inštitut za produktivnost. Zaposleni odrasli, tretjino ali celo več svojega časa preživijo na delovnem mestu, kjer so pogosto izpostavljeni dejavnikom, ki lahko škodljivo vplivajo na njihovo zdravje. Mednje sodijo tudi psihosocialni dejavniki tveganja, kot na primer, vsiljen tempo dela, slabi medosebni odnosi, pomanjkanje avtonomnosti pri delu. Več o teh pa Ada Hočvar Grom, predstojnica Centra za proučevanje in razvoj zdravja.

ADA HOČVAR GROM (predstojnica Centra za proučevanje in razvoj zdravja): Psihosocialni dejavniki tveganja za zaposlene predstavljajo stres. Dolgotrajna izpostavljenost stresu pa lahko privede do izgorelosti in drugih zdravstvenih težav. Najbolj so zaradi stresa ogroženi delavci, ki imajo po eni strani zahtevno delovno mesto, po drugi strani pa nobenega vpliva na delovne obremenitve in procese. Delavci so preobremenjeni, tisti, ki jih delo ne zadovoljuje in seveda delavci, ki imajo negotova delovna mesta.

VODITELJICA: Docentka, dr. Helena Jeriček Klanšček, z **Nacionalnega inštituta za javno zdravje**, ki vodi projekt Znanje za zdravje delavcev ob tem ugotavlja.

DOC. DR. HELENA JERIČEK KLANŠČEK (**Nacionalni inštitut za javno zdravje**, vodja projekta Znanje za zdravje delavcev): Po podatkih raziskave Cindy iz leta 2012 v Sloveniji kar 60 odrasli kot vzrok za doživljanje stresa navaja obremenitve na delovnem mestu. Približno 18 odstotkov vprašanih pa kot vzrok navaja slabe odnose s sodelavci. Sicer pa je približno 26 odstotkov vprašanih stres doživljalo zelo pogosto oziroma vsakodnevno. Zato je nujno potrebno, da se delodajalci zavzamejo za sprejemanje ukrepov, ki odpravljajo in znižujejo vplive s psihosocialnih tveganj oziroma za promocijo zdravja na delovnem mestu. VODITELJICA: Od decembra 2012 je v veljavi zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki določa, da mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu, ter načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu. Vendar Damjan Volk z Obalne sindikalne organizacije Konfederacije sindikatov 90 Slovenije, ugotavlja, da je papir eno, praksa pa, žal, še vedno nekaj drugega.

DAMJAN VOLK (obalna sindikalna organizacija Konfederacija sindikatov 90): Ogromno podjetij v Sloveniji še vedno ne izvaja promocije zdravja v skladu z zakonodajo. V veliki večini promocija zdravja na delovnem mestu tudi ni sestavni del izjav o varnosti z oceno tveganja, kar je posledica pomanjkanja volje in znanja vseh sodelujočih. Premajhno je tudi zavedanje, da promocija zdravja na delovnem mestu pomeni sistematične ciljne ukrepe in aktivnosti. Namen promocije zdravja na delovnem mestu je izboljšanje splošnega zdravja in dobrega počutja zaposlenih. Gre za proces spreminjanja fizičnega in socialnega okolja, ter življenjskega sloga, kar mora biti skupen interes, delodajalcev ter zaposlenih. Pri procesu promocije zdravja je bistvenega pomena, da se v ta proces vključeni vsi zaposleni pod enakimi pogoji, ter, da se upoštevajo njihove potrebe in stališča glede izboljšav organizacije dela in delovnega okolja.

VODITELJICA: V Konfederaciji sindikatov 90 se problematike zdravja na delovnem mestu zavedajo sicer že vrsto let, pravi predsednik Peter Majcen.

PETER MAJCEN (predsednik Konfederacija sindikatov 90): V Konfederaciji sindikatov 90 si že vsa leta od naše ustanovitve prizadevamo, da bi tematika zdravega dela in varnosti na delovnem mestu postala ena od prioritet, tudi socialnega dialoga z delodajalci. Da bi iskali zmanjševanje stroškov pri zmanjševanju bolniških odsotnosti zaradi boljših odnosov, bolj zdravih odnosov, varnega dela, ne pa

na račun prezentizma, ki je posledica velikokrat prekernega dela in strahu zaposlenih, da bodo imeli zaradi bolniške odsotnosti negativne posledice na delovnem mestu. Zato tudi nasprotujemo težnjam delodajalcev, da bi nekaj dni bolniške ali prve dni bolniške, kot so to že predlagali pred časom, bile na račun samega delavca. Pri takih plačah kot jih imamo v Sloveniji, si velika večina delavcev ne upa biti odstotna, če pa še to ne bi bilo plačano, vsaj z minimalnim nadomestili, bi prav gotovo povečali prezentizem in vse negativne efekte, ki jih prinese s sabo.

VODITELJICA: Sicer pa, promocija zdravja na delovnem mestu, o čemer govorimo v današnji oddaji Aktualno, ne prinaša koristi le zaposlenim, ampak tudi in predvsem delodajalcem. Po podatkih Evropske Agencije za varnost in zdravje pri delu, se vsak vložen evro v promocijo zdravja na delovnem mestu povrne z 2,4 do 4,8 evri, navaja dr. Klemen Podjed, z Inštituta za produktivnost.

DR. KLEMEN PODJED (Inštitut za produktivnost): Po podatkih Evropske Agencije za varnost in zdravje pri delu se vsak vložen evro v promocijo zdravja na delovnem mestu povrne z 2,4 do 4, 8 evri. Podatki ekonomske upravičenosti programov promocije zdravja pri delu kaže na visoko donosnost. Vendar moramo pa tudi upoštevati dejstvo, da je treba tovrstne programe izvajati dlje časa, kontinuirano, nekje 3 do 5 let, da se pokažejo celoviti učinki.

VODITELJICA: Projekt Znanje za zdravje delavcev je pripravil Konzorcij, ki ga sestavljajo **Nacionalni inštitut za javno zdravje**, Obalna sindikalna organizacija Konfederacija sindikatov 90 Slovenije, ter Inštitut za produktivnost. V okviru projekta bodo usposobili sindikalne zaupnike oziroma člane sindikata, predstavnike kadrovske službe, službo varstva pri delu in druge zaposlene, da bodo lažje in učinkoviteje prispevali k promociji zdravja v svojih organizacijah. V ta namen bodo izvedli posamezna krajša, pa tudi daljša, bolj poglobljena usposabljanja. Izdali bodo tudi priročnik za podporo delavskim predstavnikom za proaktivno promocijo zdravja na delovnem mestu. Projekt Znanje za zdravje delavcev bo tako pomembno prispeval k postopnemu izboljšanju razmer na področju zdravja zaposlenih. S tem pa posredno tudi k zmanjšanju odsotnosti z dela in dobremu počutju zaposlenih. Zato ni čudno, da ga je finančno podprl tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Naj bo torej tudi vaš novi delovni dan zdrav, brez stresa in poln optimizma.